คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
National Human Rights Commission of Thailand

มุมมองสิทธิ์

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐

กสม. ผนึกกำลัง กรมการปกครอง – จ.เชียงใหม่ - นิติฯ มช. - คสบ. ทำเอ็มโอยูร่วมแก้ปัญหาสถานะบุคคล

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกับ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จังหวัดเชียงใหม่ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมูลนิธิเครือข่ายสถานะบุคคล (คสบ.) จัดทำ**บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง ความร่วมมือเพื่อการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลและสิทธิต่อกรณีการจำหน่ายรายการบุคคลออกจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรและการระงับความเคลื่อนไหวทางทะเบียนราษฎร ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่** โดยมี **นางเตือนใจ ดีเทศน์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ**นางสาวดรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล** อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นสักขีพยาน

บันทึกข้อตกลงดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การแก้ไขปัญหาในเรื่องสถานะบุคคลในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และทั่วถึง ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนการดำเนินภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งความรับผิดชอบของหน่วยงานความร่วมมือ ดังนี้

๑. **สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ** ทำหน้าที่ตรวจสอบและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิในสถานะบุคคลของบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการจำหน่ายรายการบุคคลออกจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร และเสนอมาตรการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เสนอแนะเชิงนโยบาย และเสนอแนะปรับปรุงกฎหมายต่อรัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. **กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย** ทำหน้าที่สนับสนุนการแก้ไขปัญหาด้านสถานะบุคคลและสิทธิ ต่อกรณีการจำหน่ายรายการทางทะเบียนราษฎรและการระงับความเคลื่อนไหวรายการทางทะเบียนราษฎรในจังหวัดเชียงใหม่ สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และประสานงานกับจังหวัดและอำเภอเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

๓. **จังหวัดเชียงใหม่** ทำหน้าที่สนับสนุนการแก้ไขปัญหาด้านสถานะบุคคลและสิทธิ โดยส่งเจ้าหน้าที่จากสำนักทะเบียนจังหวัดไปร่วมกับอำเภอที่เกี่ยวข้อง ประสานงานกับกรมการปกครองและอำเภอเป้าหมาย และดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัดและระดับอำเภอเพื่อแก้ไขปัญหา

๔. **คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่** ทำหน้าที่เผยแพร่ให้ความรู้ด้านกฎหมาย สนับสนุน

อ่านต่อหน้า ๒

สารบัญ

กสม. ผนึกกำลัง กรมการปกครอง – จ.เชียงใหม่ - นิติฯ มช. - คสบ. ทำเอ็มโอยูร่วมแก้ปัญหาสถานะบุคคล ๑
มุมสะท้อน ๒
กสม. ชี้ พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทยปี ๖๐ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน แนะ รบ. แก้กฎหมาย ๓
ภาพกิจกรรม ๔
ศูนย์การเรียนเด็กข้ามชาติ ทางเลือกที่เลือกไม่ได้ ๕-๖
เปิดสาระ พ.ร.ก. การทำงานของคนต่างด้าวปี ๖๐ เพิ่มโทษหนักเอาผิดนายจ้างใช้แรงงานผิด กม. - บังคับใช้ ๒๓ มิ.ย. นี้ ๗
สหรัฐฯ คงอันดับค้ามนุษย์ไทยที่ 'Tier 2 Watch List' เท่าปี ๕๙ ๘

มุมสะท้อน

ปัญหาความไม่เป็นธรรมในการได้รับสถานะบุคคลยังคงเกิดขึ้นกับประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ภาคเหนืออย่างต่อเนื่อง สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ จึงร่วมกับ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จังหวัดเชียงใหม่ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมูลนิธิเครือข่ายสถานะบุคคล (คสบ.) จัดทำบันทึกข้อตกลงความเพื่อแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ขึ้น

มุมมองสิทธ์ฉบับนี้จึงขอนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาสถานะบุคคลในลักษณะการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ตามด้วยการนำเสนอประเด็นสถานการณ์ของแรงงานข้ามชาติและการใช้แรงงานข้ามชาติของนายจ้างไทย ที่จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันต่อกฎหมายใหม่ อย่าง พ.ร.ก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ และประเด็นปัญหาการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนลูกหลานแรงงานข้ามชาติในพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้เด็กข้ามชาติ ตลอดจนข่าวสารจากกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาที่ในปีนี้ยังคงจัดอันดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยให้อยู่ในระดับ Tier 2 Watch List ซึ่งยังต้องจับตามองเป็นพิเศษ นอกจากนี้ยังมีสาระจากรายงานการตรวจสอบกรณีผลกระทบจาก พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๖๐ ด้วย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
มิถุนายน ๒๕๖๐

มุมมองสิทธิ์

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐

สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ	: นายวัส	ติงสมิตร
กรรมการ	: นางฉัตรสุดา	จันทร์ดียิ่ง
	นางประกายรัตน์	ตันธีรวงศ์
	นางอังคณา	นีละไพจิตร
	นางเตือนใจ	ดีเทศน์
	นายชาติชาย	สุทธิกลม

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ	: นางภิรมย์	ศรีประเสริฐ
รองเลขาธิการ	: นางสาววารุณี	เจนาคม
	: นายบุญเกื้อ	สมนึก
	: นางสาววรตญา	กอบศิริกาญจน์

"มุมมองสิทธิ์" เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ☛ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ☛ การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล ☛ ขอเชิญผู้สนใจส่งความคิดเห็นและบทความเพื่อเผยแพร่ข่าวสารด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาลงพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความ เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว **"มุมมองสิทธิ์"** เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

ด้านวิชาการเพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และดำเนินการตามภารกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กรอบภารกิจที่ตกลงร่วมกันกับกรมการปกครอง

๕. **มูลนิธิเครือข่ายสถานะบุคคล (คสบ.)** ทำหน้าที่เผยแพร่ให้ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการจำหน่ายและการยกเลิกการจำหน่ายรายการทางทะเบียนราษฎรให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบ และเรื่องที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานของอำเภอโดยการจัดบุคลากร เพื่อเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ส่วนกลางของกรมการปกครอง จังหวัด และอำเภอในการรับคำร้องให้คำแนะนำกับผู้ยื่นคำขอ การเตรียมพยานหลักฐาน รวมถึงการช่วยเหลือในการตรวจสอบข้อเท็จจริง และหรือพยานหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ภายหลังการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล มีการประชุมหารือเพื่อแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีข้อตกลงว่า จังหวัดเชียงใหม่ จะมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจังหวัดและระดับอำเภอโดยเร็ว เพื่อให้ปัญหาของราษฎรในพื้นที่ได้รับการแก้ไข

อนึ่ง การจัดทำบันทึกข้อตกลงดังกล่าว สืบเนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้รับการร้องเรียนจากราษฎรในพื้นที่อำเภอแม่แตงว่าได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากไม่ได้รับความเป็นธรรมในการแก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนจากกรณีที่สำนักทะเบียนอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้จำหน่ายชื่อและรายการบุคคลทางทะเบียนราษฎรระหว่างเดือนมีนาคม ๒๕๔๗ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๔๘ จำนวน ๕,๐๐๘ ราย เป็นเหตุให้ผู้ร้องกับพวกได้รับผลกระทบจากการถูกระงับรายการบุคคลทางทะเบียนราษฎร กล่าวคือ ได้รับความเดือดร้อนในสิทธิขั้นพื้นฐานที่พึงได้รับ อาทิ สิทธิในการรักษาพยาบาล สิทธิในการเดินทางออกนอกพื้นที่มาเป็นเวลานานนับ ๑๐ ปี จึงร้องเรียนขอให้ตรวจสอบ (ตามคำร้องที่ ๓๖๘/๒๕๕๘)

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ยังได้รับเรื่องร้องเรียนจากราษฎรกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งถูกสำนักทะเบียนอำเภอจำหน่ายรายการบุคคลทางทะเบียนราษฎรที่เคยสำรวจไว้ออกจากทะเบียนราษฎรอำเภอเวียงแหง และยกเลิกบัตรประจำตัวทำให้ผู้ร้องและชาวบ้านจำนวนนับพันกว่าคน เป็นเหตุให้เสียสิทธิขั้นพื้นฐาน (ตามคำร้องที่ ๒๖๒/๒๕๕๙) ปัจจุบัน เรื่องร้องเรียนดังกล่าวอยู่ในระหว่างการตรวจสอบของคณะอนุกรรมการด้านสถานะบุคคล สิทธิกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กสม. ชี้ พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านน้ำไทยปี ๖๐ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน แนะ รบ. แก้กฎหมาย

ตามที่มีผู้ร้องเรียนว่า **พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๖๐** ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ โดยเฉพาะมาตรา ๑๘ อันมีสาระเพิ่มอัตราโทษของความผิดเกี่ยวกับสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชนชายฝั่งและชุมชนริมน้ำซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะยากจน นั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับคำร้องไว้ตรวจสอบตามหน้าที่และอำนาจ โดยได้รับฟังข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ได้รับผลกระทบแล้ว เห็นว่า พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๖๐ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นอย่างครอบคลุมและทั่วถึง ประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐก่อนพระราชบัญญัติดังกล่าวจะมีผลบังคับ ซึ่งเป็นหลักการที่บัญญัติไว้ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดังนั้น การประกาศใช้ พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงมีผลกระทบต่อชุมชนชายฝั่งและชุมชนริมน้ำ อันเป็นการละเมิดสิทธิชุมชน

วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ **นางเตือนใจ ดีเทศน์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากร ได้แถลงข่าว เรื่อง *"รายงานผลการตรวจสอบกรณีผลกระทบจากพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ.๒๕๖๐"* ณ ห้องประชุม ๗๐๙ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยผลการตรวจสอบมีรายละเอียดกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหากรณีดังกล่าวต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. คณะรัฐมนตรี คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และรัฐสภา ควรแก้ไข พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อขยายเวลาการแจ้งการฝ่าฝืน ตามมาตรา ๑๘ ออกไปอีกไม่น้อยกว่า ๑ ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ หรือจนกว่าจะมีการแก้ไขกฎกระทรวง ตามมาตรา ๑๗ เสร็จสิ้น

๒. กระทรวงคมนาคม ควรดำเนินการแก้ไขกฎกระทรวงโดยกำหนดให้ "อาคารและบ้านเรือน ศาลาริมน้ำ สะพานทางเดินลงน้ำ" เป็นอาคารที่มีลักษณะและประเภทของสิ่งล่วงล้ำลำน้ำที่พึงอนุญาต ทั้งนี้ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

๓. คณะรัฐมนตรี ควรพิจารณามอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ประเมินผลกระทบจากการบังคับใช้ พ.ร.บ. การเดินเรือในน่านน้ำไทย(ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยนำหลักการประเมินหรือวิเคราะห์ผลกระทบในการออกกฎหมายมาเป็นเครื่องมือในการประเมินหรือวิเคราะห์

๔. กระทรวงคมนาคม ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับเดินเรือในน่านน้ำไทยให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนชายฝั่งและชุมชนริมน้ำ เนื่องจากชุมชนดังกล่าวมิใช่สิ่งล่วงล้ำลำน้ำ แต่เป็นวิถีชีวิตของชุมชน อันได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญ โดยต้องพิจารณากำหนดนิยามของชุมชนชายฝั่งและชุมชนริมน้ำแยกออกจากสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและจำแนกประเภทชุมชนดั้งเดิมออกจากการบุกรุกใหม่ รวมทั้งควรกำหนดให้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับชุมชนชายฝั่งและชุมชนริมน้ำไว้เป็นการเฉพาะ

เจ้าหน้าที่ กสม. ศึกษาดูงาน ณ สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ **นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์** รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาตินำคณะเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมศึกษาการดำเนินงานของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ในหลักสูตร “เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสิทธิมนุษยชน รุ่นที่ ๑” โดยมี คาเทียร์ คริริชชี่ รักษาการผู้แทนประจำภูมิภาค สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ สำนักงานภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กล่าวต้อนรับ ณ สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UNOHCHR) ถนนราชดำเนิน กรุงเทพมหานคร

กสม.รับเรื่องร้องเรียนกรณีการค้าประเวณีเด็กและค้ามนุษย์ใน จ.แม่ฮ่องสอน – นครราชสีมา

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ **นางอังคณา นีละไพจิตร** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธานอนุกรรมการด้านสิทธิและความเสมอภาคทางเพศสภาพ รับเรื่องร้องเรียนจากนางทิชา ณ นคร ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กและเยาวชน ผู้แทนเครือข่ายองค์กรด้านเด็กหญิงและเยาวชน กรณีขอให้ ๑) ตรวจสอบกระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดกรณีการค้าประเวณีเด็กและค้ามนุษย์ จังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดนครราชสีมา ๒) พิจารณาสนับสนุนให้กรณีปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งสองพื้นที่ได้เข้าสู่การดำเนินงานของกรมสอบคดีพิเศษ และ ๓) เรียกร้องต่อทุกภาคส่วนให้ร่วมต่อต้านค่านิยมเลี้ยงดูปูเสื่อ การทุจริตคอรัปชั่นที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเด็ก ผู้หญิง และการค้ามนุษย์ทุกรูปแบบ ณ ห้องเสวนา สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กสม. หารือร่วม กรรมการสิทธิฯ เยอรมัน - มูลนิธิฟรีดริช เนามัน ขับเคลื่อนธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ **นายวัส ติงสมิตร** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วย **นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง นางประกายรัตน์ ตันธีรวงศ์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ**นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ** เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้การต้อนรับ นายมาร์คัส เลินนิ่ง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี และผู้แทนจากมูลนิธิฟรีดริช เนามัน ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรจากสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี เพื่อประชุมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานด้านธุรกิจและสิทธิมนุษยชน รวมทั้งแนวทางความร่วมมือระหว่างกันต่อไป ณ ห้องประชุม ๗๐๔ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กสม. จัดประชุมรับฟังความเห็นแก้ปัญหาที่ดินป่าไม้

วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ **นายวัส ติงสมิตร** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม “รับฟังความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินและป่าไม้ทั้งระบบ” จัดโดยคณะอนุกรรมการด้านสิทธิในที่ดินและการจัดการทรัพยากรป่าไม้ โดยมี **นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ** เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประชาชนในพื้นที่ภาคใต้เข้าร่วมรับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกว่า ๒๐๐ คน ณ โรงแรมไดมอนด์พลาซ่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์การเรียนเด็กข้ามชาติ ทางเลือกที่เลือกไม่ได้

โดย อธิตา ออร์เรลล์
ผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรที่ทำงานด้านประชากรข้ามชาติ กลุ่มการศึกษา
เครือข่ายด้านสิทธิเด็ก สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ปัจจุบันลูกหลานของแรงงานข้ามชาติ พม่า ลาว และกัมพูชาที่ติดตามพ่อแม่มาทำงานในประเทศไทย รวมทั้งที่เกิดในประเทศไทยหลักแสนคน มีโอกาสได้รับการศึกษาตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก เด็กเหล่านี้ส่วนหนึ่งได้รับการศึกษาที่จัดโดยรัฐทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบอย่าง **'ศูนย์การเรียนรู้เด็กข้ามชาติ'** ที่เริ่มต้นขึ้นจากการเป็นสถานที่รับเลี้ยงลูกหลานแรงงานข้ามชาติในระหว่างที่พ่อแม่ไปทำงาน จากนั้นจึงพัฒนารูปแบบให้มีการจัดการเรียนการสอนในระหว่างวันโดยมีการรวมตัวของผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการจัดการเรียนการสอนในชุมชนคนข้ามชาติ ต่อมาจึงจัดตั้งเป็นองค์กรชุมชน เพื่อง่ายต่อการรับทุนสนับสนุนจากองค์กรพัฒนาเอกชน ในประเทศต่าง ๆ

ตารางจำนวนศูนย์การเรียนเด็กข้ามชาติในประเทศไทย

ที่	จังหวัด	จำนวนศูนย์	จำนวนนักเรียน
๑	ตาก	๕๙ ศูนย์การเรียน ๑๒ ห้องเรียนสาขา	๑๒,๘๔๘
๒	กาญจนบุรี	๑	๒๕๐
๓	ระนอง	๑๒	๒,๖๔๗
๔	กรุงเทพฯ	๓	๑๕๐
๕	พังงา	๓	๖๐๐
๖	สมุทรสาคร	๓	๓๕๐
	รวม	**๘๑**	**๑๖,๘๔๕**

ที่มา : เครือข่ายองค์กรที่ทำงานด้านประชากรข้ามชาติ ปี ๒๕๖๐

ในพื้นที่จังหวัดตากซึ่งมีจำนวนศูนย์การเรียนมากที่สุดนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต ๒ ได้เข้ามาดูแลดำเนินการจัดระบบการศึกษาให้กับศูนย์การเรียนตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ โดยมีแนวคิดว่า การศึกษาจะสามารถพัฒนาศักยภาพเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพได้ไม่ว่าจะมีเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์ใด เพื่อให้กลับไปพัฒนาถิ่นกำเนิดให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป[๑] โดยสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ได้ร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่อำเภอแม่สอดจังหวัดตาก พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในศูนย์การเรียน เช่น จัดทำหลักสูตรวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษรวมถึงการจัดอบรมครูผู้สอนในทุกวิชา

แต่เนื่องจากศูนย์การเรียนเด็กข้ามชาติต้องคอยรับเงินสนับสนุนจากแหล่งทุนต่าง ๆ มาเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารศูนย์การเรียนเช่นค่าตอบแทนผู้สอน ค่าอาหารกลางวัน ค่าอุปกรณ์การเรียนรวมถึงค่าเดินทางของเด็กจากบ้านไปศูนย์การเรียน ดังนั้นจึงมีความเสี่ยงที่ศูนย์การเรียนจะปิดตัวลงเมื่อไม่มีเงินสนับสนุนจากแหล่งทุน ดังจะเห็นได้จากจำนวนศูนย์การเรียนเด็กข้ามชาติในจังหวัดตากซึ่งในปี ๒๕๕๕ มีจำนวนสูงถึง ๗๓ ศูนย์การเรียน และมีเด็กจำนวน ๑๔,๑๗๖ คน แต่ในปัจจุบันกลับพบว่าจำนวนศูนย์การเรียนลดลงเหลือเพียง ๕๙ ศูนย์การเรียนและมีเด็กจำนวนทั้งสิ้น ๑๒,๘๔๘ คน[๒]

---

๑ จากรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต ๒ พ.ศ. ๒๕๕๐
๒ จากรายงานผลการดำเนินงานศูนย์ประสานงานการศึกษาเด็กต่างด้าว จังหวัดตาก พ.ศ. ๒๕๖๐

ในขณะเดียวกันกลุ่มเครือข่ายองค์กรที่ทำงานด้านประชากรข้ามชาติก็ได้ร่วมกันผลักดันให้เกิดนโยบายและกฎหมายที่สามารถรับรองศูนย์การเรียนเด็กข้ามชาติให้มีสถานะที่ถูกต้องตลอดมา จนกระทั่งปี ๒๕๕๔ ได้มีประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของบุคคลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน รวมถึงประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิขององค์กรชุมชนและองค์กรเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนสามารถดำเนินการได้อย่างสะดวกและคล่องตัวขึ้น แต่เนื่องจาก**เงื่อนไขของกฎกระทรวงบางข้อ โดยเฉพาะในเรื่องของคุณสมบัติของผู้ขอจัดการศึกษาต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย จึงทำให้ศูนย์การเรียนทั้งหมดที่อยู่ในจังหวัดตาก ไม่สามารถจดทะเบียนตามกฎกระทรวงเพื่อให้มีสถานะถูกต้องตามกฎหมายได้**

และถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมี**นโยบายการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All)** ที่เด็กทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ รวมทั้งมีมติคณะรัฐมนตรี ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เรื่องการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ.๒๕๔๘ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่เอื้อให้เด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร เช่น กลุ่มเด็กข้ามชาติสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ง่ายขึ้น แต่ถึงกระนั้นผู้ปกครองแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ก็ยังสมัครใจให้บุตรหลานเรียนอยู่ในศูนย์การเรียนเด็กข้ามชาติมากกว่าส่งเข้าในระบบโรงเรียนของรัฐ ปัจจัยหลักเป็นเพราะว่าผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานได้เรียนรู้ภาษาของตนเองเพื่อใช้สื่อสารในเวลาที่ต้องเดินทางกลับประเทศต้นทาง รวมถึงรู้สึกมั่นใจและไว้ใจที่จะให้บุตรหลานได้เรียนกับครูที่เป็นชนชาติเดียวกัน เพราะผู้ปกครองสามารถสื่อสารสนทนากับครูผู้สอนได้ ปัจจัยรองลงมานั้นได้แก่ การไม่รู้ข้อมูลข่าวสารว่าสามารถส่งบุตรหลานเข้าในระบบการศึกษาของไทยได้ และปัจจัยสุดท้ายคือ ไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นได้โดยเฉพาะค่าเดินทางจากบ้านไปโรงเรียนของรัฐ ทั้งนี้เพราะศูนย์การเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางของเด็กจึงทำให้ผู้ปกครองไม่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

ในขณะที่**ยังไม่มีการรับรองสถานะของศูนย์การเรียนเด็กข้ามชาติ** แต่เด็กเติบโตขึ้นทุกวัน ความหวังที่พ่อแม่จะเดินทางกลับประเทศต้นทางก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นหลัก รวมถึงความไม่ยั่งยืนของตัวศูนย์การเรียนเองเนื่องจากสถานการณ์ด้านเงินทุนสนับสนุนจากองค์กรเอกชนลดน้อยลงเพราะมีกระแสการเปลี่ยนยุทธศาสตร์การสนับสนุนงานของแหล่งทุนที่มุ่งเน้นไปสนับสนุนงานในประเทศพม่าเพิ่มขึ้น เป็นสาเหตุให้ต้องลดจำนวนศูนย์การเรียนที่อยู่ภายใต้การดูแลลงซึ่งจะส่งผลให้เด็กจำนวนมากไม่มีที่เรียนและหลุดจากระบบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานไปในที่สุด

ดังนั้น นอกจากการปรับแก้กฎกระทรวงเรื่องการจดทะเบียนศูนย์การเรียนให้มีความยืดหยุ่นและเอื้อต่อการดำเนินการขอจดทะเบียนโดยเฉพาะการจัดการเรียนโดยชุมชนและองค์กรเอกชนทั้งในเรื่องคุณสมบัติผู้ขอจัดการศึกษาและแนวทางการดำเนินการการรับรองการจัดการศึกษาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนาศูนย์การเรียนเด็กข้ามชาติอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ศูนย์การเรียนได้รับการรับรองเป็นสถานศึกษาอย่างถูกต้องแล้ว **ควรเร่งประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจให้สถานศึกษาได้เข้าใจถึงแนวคิดเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชนที่เน้นเป้าหมายให้เด็กทุกคนในประเทศไทยได้เข้าถึงการศึกษาภายใต้ทางเลือกที่หลากหลายและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กนักเรียนและชุมชน** การตระหนักถึงบทบาทที่สำคัญของสถานศึกษาในการรับเด็กเข้าเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนที่จะเป็นพื้นฐานของการสร้างสังคมที่ดีสำหรับประเทศไทยและภูมิภาคนี้ต่อไป

เปิดสาระ พ.ร.ก. การทำงานของคนต่างด้าวปี ๖๐ เพิ่มโทษหนัก เอาผิดนายจ้างใช้แรงงานผิด กม. - บังคับใช้ ๒๓ มิ.ย. นี้

วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา เผยแพร่**พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐** ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป โดยระบุเหตุผลในการตราพระราชกำหนด (พ.ร.ก.) ฉบับนี้ ว่า เนื่องด้วยกฎหมายที่เกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวที่มีอยู่ มีบทบัญญัติที่ไม่ครอบคลุมการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวทั้งระบบ ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงด้านแรงงาน เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ดังนั้น เพื่อให้สามารถทำการจัดระเบียบ การป้องกัน การคุ้มครอง การเยียวยา และการใช้บังคับกฎหมาย รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวได้ทั้งระบบ ซึ่งเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนเพื่อประโยชน์ในการที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงต้องออก พ.ร.ก. ฉบับนี้

สำหรับ**สาระสำคัญของ พ.ร.ก. ฉบับนี้ คือ การเพิ่มโทษให้มีอัตราที่สูงขึ้นโดยเฉพาะโทษปรับ 'นายจ้าง'** จากเดิมหากกระทำผิดเกี่ยวกับการจ้างงานแรงงานต่างด้าวไม่ว่าจะกี่คนจะนับรวมเป็นกรณีเดียว แต่ พ.ร.ก. ฉบับนี้ ระบุให้ปรับนายจ้างตามจำนวนแรงงานต่างด้าวรายคน ทำให้โทษสูงขึ้น เช่น นายจ้างที่จ้างคนต่างด้าวทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ หรือรับคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานเข้าทำงาน มีโทษปรับตั้งแต่ ๔๐๐,๐๐๐ - ๘๐๐,๐๐๐ บาท ต่อคนต่างด้าว ๑ คน หรือ นายจ้างให้คนต่างด้าวทำงานไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต มีโทษปรับไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ต่อคนต่างด้าว ๑ คน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการ**เพิ่มโทษของแรงงานต่างด้าวที่ทำงานผิดประเภท** เช่น คนต่างด้าวที่ทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานหรือทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ มีโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ คนต่างด้าวที่ทำงานจำเป็นและเร่งด่วนแต่ไม่แจ้งนายทะเบียน มีโทษปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท

สำหรับ**การคุ้มครองแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกันการค้ามนุษย์**นั้น ระบุว่า หากนายจ้างหรือผู้ใดยึดใบอนุญาตทำงานหรือเอกสารสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว มีโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ มีโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๖๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อคนต่างด้าว ๑ คน หรือทั้งจำทั้งปรับ และผู้ใดประกอบธุรกิจนำคนต่างด้าวมาทำงาน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหางาน มีโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๓ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ - ๖๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ นอกจากนี้ ยังเพิ่มกลไกและช่องทางการร้องทุกข์สำหรับคนต่างด้าวที่ได้รับความเสียหายจากการที่นายจ้างหรือผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานไม่ปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบที่กฎหมายกำหนดด้วย

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา :
http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/065/1.PDF

สหรัฐฯ คงอันดับค้ามนุษย์ไทยที่ ‘Tier 2 Watch List’ เท่าปี ๕๙

เว็บไซต์กระทรวงการต่างประเทศ รายงานว่า เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ ที่ผ่านมา กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้เผยแพร่**รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๗** (Trafficking in Persons Report – TIP Report) โดยในปี ๒๕๖๐ นี้ ประเทศไทยได้รับการจัดสถานะให้อยู่ในระดับ **Tier 2 Watch List** หรือ ระดับซึ่งยังต้องจับตามองเป็นพิเศษ เช่นเดียวกับปี ๒๕๕๙

โดยระบุว่า รัฐบาลไทยยืนยันความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการต่อต้านการค้ามนุษย์อย่างจริงจังต่อไป รวมทั้งจะร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ ที่ให้ความสนใจกับการแก้ไขปัญหา เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานในเรื่องดังกล่าวให้เกิดผลสำเร็จที่สมบูรณ์ขึ้น ทั้งนี้ การดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของรัฐบาลไทยมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองต่อการประเมินใด ๆ แต่เป็นไปเพื่อปกป้องคุ้มครองชาวไทยและชาวต่างชาติในไทย ซึ่งเสมอกันด้วยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และธำรงไว้ซึ่งหลักการด้านมนุษยธรรมที่ไทยยึดถือตลอดมา

เว็บไซต์กระทรวงการต่างประเทศ ยังระบุอีกว่า การที่สหรัฐอเมริกาคงสถานะประเทศไทยที่ Tier 2 Watch List ไม่สะท้อนและไม่สอดคล้องต่อความพยายามอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งความคืบหน้าที่เป็นรูปธรรมในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่ทางการไทยได้สร้างขึ้นในปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบ การดำเนินคดีผู้กระทำผิดและเจ้าหน้าที่ผู้ทุจริต การป้องกันผู้ที่อาจตกเป็นเหยื่อ การคุ้มครองเหยื่อและพยาน และการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศ

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ ๙/๒๕๕๒
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

กรุณาส่ง

.....

.....

.....

.....

รู้สิทธิ์ รักสิทธิ์ ไม่ละเมิดสิทธิ์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย **สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**
หากต้องการข้อมูล ข้อแนะนำและบอกรับมุมมองสิทธิ์ ฟรี ! ติดต่อ :
สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๔๐๐, ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๐๐ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๕
หรืออ่าน **มุมมองสิทธิ์** ได้ที่ **www.nhrc.or.th**